

להתחדש כמותה

העיסוק בראש חודש תופס נפח משמעותי בחיינו. החל משבת מברכין והכרזת המולד, דרך האיסור להתענות ולהספיד, המנהג לא לעשות מלאכה בראש חודש וקריאת ההלל, ועד לקידוש הלבנה בתחילת החודש. הדבר תמוה לאור העובדה שכבר כ-1700 שנה אנחנו לא נזקקים למולד הלבנה, אלא נעזרים בלוח שתיקן הלל נשיאה.

מה טומנת בחובה מצוות קידוש החודש שנבחרה להיות הראשונה שניתנה לעם ישראל? מדוע ה' קטע את עלילת מכת בכורות באמצע לטובת נתינת מצווה זו?

אחד האלים של מצרים היה השמש. השמש מסמלת את הכוח העוצמתי האדיר שאינו פוחת לרגע, את החום והאור האדירים המטפחים את התבואה הדשנה של ארץ השפע החומרי. השמש לא משתנה ולא נפעלת מדברים אחרים. "אין כל חדש תחת השמש". תמיד היא בשיאה. לעולם לא נסוגה אחור. הדבר התאים לגישתם הגאווותנית והחומרית, ועל כן סגדו לשמש.

את תפיסת העולם ה"שמשית" שלהם הם ביססו בקריאת שמות לערים, ובניסיון להטמיע אותה גם אצל עם ישראל המתהווה בתוכם. לא בכדי הם יישבו את ישראל ברעמסס (בראשית מ"ז, יא) הקרויה על שם "רע", אל השמש המצרי, וגם לא במקרה פרעה נתן ליוסף לאישה את אסנת בתו של פוטיפרע כהן און (שם, מא מה), עיר השמש הקדומה, ששימשה לעבודת הפולחן המצרי. (וכן שלל דוגמאות מרתקות במאמרו של ד"ר בני גזונדהייט על ארכיאולוגיה ויציאת מצרים)

אחת ממגמות יציאת מצרים הייתה להוכיח את עליונותו של ה' על פני כל הכוחות, ואת ייחודיות ישראל על פני שאר העמים. לפיכך ישנם אירועים שקרו דווקא בבוקר כדי להביך את המצרים המשוועים לעזרה מאל השמש (למשל מכת דם וקריעת ים סוף) ולעומת זאת המכות האחרונות, החותמות את השפלת המצרים, עסקו כולן בהחשכת האור, כדי להמחיש את גדלותו של ה' על פני אל השמש המצרי. (החושך במכת ארבה, מכת חושך, ומכת בכורות המגיעה באמצע הלילה)

המאבק בסגידה אל תפיסת העולם השמשית בא לידי ביטוי בשאיפה להמיר אותה בתפיסת עולם של אמונה בה', וכדברי ישעיה: "משא מצרים הנה ה' רכב על עב קל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵי וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס בְּקֶרְבוֹ... בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיוּ חֲמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שֵׁפֶת כְּנָעַן וְנִשְׁבָּעוֹת ה' צְבָאוֹת עִיר הַהֶרֶס יֹאמֵר לְאָחֶת" (יש א, יח) "עיר ההרס" היא "עיר החרס", היינו "עיר השמש" (כפירוש רש"י ותרגום יונתן. "חרס" היא כינוי לשמש, לדוג' שופטים יד, יח; איוב ט, ז) "עיר השמש" תהפוך ל"עיר החרס" גם בנבואת ירמיה: "וְשִׁבַר אֶת מַצְבֹּת בֵּית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵי אֱלֹהֵי מִצְרַיִם יִשְׂרֹף בְּאֵשׁ" (מג, יג), ומצרים כולה תאפל כדברי יחזקאל: "וְנִתְּתִי חֹשֶׁךְ עַל אֶרֶץ" (לב, ח), וכל זה כדי לפנות מקום לתפיסת העולם החדשה - האמונה בה'.

ישראל מונים ללבנה. הלבנה מסמלת את ההתחדשות, את היכולת להשתלם ולהשתפר כל הזמן, ואת התקווה לטוב גם ברגעים של חושך. אנחנו לא מושלמים אלא שואפים לכך. רק ה' הוא המושלם. (מומלץ להרחיב הרש"י הירש על התורה ובפרט ב"במעגלי שנה" חלק ב עמוד רסא)

התורה נאבקת בעבודה אל השמש, ולכך מדגישה איסור זה פעמים רבות בתורה. הלבנה המתחדשת היא המודל שלנו לחיקוי, שכן להתחדשות ותמורה אנו שואפים. השלב הסופי בטרם יצאו ישראל ממצרים הוא הזמן המדויק להדגיש לישראל את ייחודיותם דרך מצוות קידוש החודש. את הלבנה מקדשים לא בעת שלמותה אלא בחסרונה. המצווה הראשונה של ישראל מכוונת אותם אל תכליתם, שגם ברגעי חושך וחסרון יש להאמין ביכולת להשתלם ולהגיע אל הייעוד הנכסף.

נכון... גם הקשר בין איש ואישה דורש התחדשות. השאיפה התמידית לשלמות גופנית ונפשית צריכה לבוא לידי ביטוי בשגרת חיי הזוגיות. לעיתים גם בהם יש רגעי הסתר או אור חלש, ומגמתנו היא להתמלא. בכל יום יהיו בעיניך כחדשים.

הצמנה לחפז

הפעם יש לנו הזדמנות לשיח זוגי בנושא התחדשות.

לפנינו נושאים שונים בהם אנחנו נפגשים במהלך החיים הפרטיים והזוגיים. נבאן כל נושא ונסה להתבונן בנו פנימה:

האם אנחנו שמחים בו ומרוצים ממה שאנו עושים? האם היינו רוצים להתחדש בו? כיצד נעשה זאת?

😊 תזונה 😊 שעות שינה 😊 פרנסה 😊 יחס להורים 😊 חינוך הילדים 😊 לבוש 😊 מראה הבית 😊 זמן לבלוי זוגי

😊 התנדבות 😊 תלביבים 😊 ספורט 😊 חברים 😊 וכל נושא אחר שמתאים לכם להעלות...

להצטרפות לקבוצה השקטה שלחו הודעה עם המילים:

"נפגשים בפרשה"

לטלפון 054-5459014

או בדף הפייסבוק שלנו: בדרך ערך

לב אצל

הרצה חדשה יצאה לדרך...

קהילות או ארגונים מוזמנים להזמין ערב מהנה ומעמיק להעצמת הזוגיות

מי אנחנו?

אסף וצופיה זילברפלד

מחנכים, מרצים ומדריכי סיורים

מוזמנים אתכם להעצים את השיח הזוגי

נשמח לקבל תובנות, רעיונות או טיפים לשיפור